

Főbb változási tendenciák a trust és egyéb bizalmi vagyonkezelési konstrukciók területén

**Sándor István, Dr. habil.
egyetemi docens, ügyvéd**

„Az angol trust átvétele a civiljogi országokban kétségtelenül a jogtörténet egyik legérdekesebb eseménye” (Ricardo J. Alfaro)

- Québec, 1879
- Louisiana, 1902, 1938
- Japán, 1922
- Columbia, 1923
- Panama, 1925
- Mexikó, 1926, 1936
- Liechtenstein, 1926
- Puerto Rico, 1928
- Bolívia, 1928
- Chile, 1930
- Peru, 1931
- Costa Rica, 1936
- Dél-Korea, 1961
- Luxemburg, 1983
- Kínai Népköztársaság, 2001
- Franciaország, 2007
- San Marino, 2010

„Trust-rush” Közép- és Kelet Európában

- Oroszország, 1992, 1995
- Litvánia, 1994/2000
- Grúzia, 2002
- Ukrajna, 2004
- Románia, 2011
- Cseh Köztársaság, 2012/14
- Magyarország 2013/14

- Az orosz ptk. 1012. § -a szerint a felek szerződése alapján az egyik fél (vagyonrendelő) átruházza a vagyont a másik félre (vagyonkezelő) meghatározott időtartamra, és a vagyonkezelő vállalja a vagyon kezelését a vagyonrendelő vagy a vagyonrendelő által meghatározott harmadik személy kedvezményezett javára.
- A kezelt vagyon átruházása nem eredményezi a tulajdonjog átszállását a vagyonkezelőre.
- A vagyonkezelő díjazás ellenében végzi a tevékenységét, de nem jogosult a kezelt vagyomból haszonhoz jutni.
- A vagyonkezelő csak üzletember (vállalkozó) vagy kereskedelmi társaság lehet.
- Természetes személy csak a jogszabályban meghatározott esetekben lehet vagyonkezelő (gyámság, gondnokság).
- A vagyonkezelési jogviszony legfeljebb 5 éves időtartamra szól.

- Az 1964. évi litván ptk. csak az állami tulajdon vonatkozásában tette lehetővé a vagyonkezelést.
- Az új litván ptk. (1994/2000) a korábbi vagyonkezelésre vonatkozó szabályokat terjesztette ki a magánszférára.
- A vagyonkezelői jog idegen dologbeli jog.
- A vagyonkezelő gyakorlatilag ugyanazokkal a jogokkal rendelkezik, mint a tulajdonos.

Grúzia

- A 2002. évi grúz ptk. 724–729. § -ai vezették be a trusthoz hasonló szerződéses jogintézményt.
- Írásbeli szerződés alapján vállalja a vagyonkezelő, hogy a vagyonrendelő javára kezeli a ráruházott vagyont.
- A vagyonkezelő saját nevében jár el és rendelkezik a kezelt vagyonról a vagyonrendelő kockázatára és költségére.
- A szerződés főszabály szerint ingyenes, de a felek ettől eltérhetnek.

- A 2004. január 1-jén hatályba lépett ukrán ptk. szerződésként szabályozza a vagyonkezelést.
- Kötelező írásban megkötni a szerződést és nyilvántartásba vételi kötelezettség is párosul hozzá.
- A vagyonkezelő csak vállalkozás lehet.
- A vagyonkezelő csak vagyonkezelőként jár el, tulajdonjogot nem szerez a kezelt vagynonon.
- A vagyonkezelő a kezelt vagyont csak a vagyonrendelő előzetes engedélyével idegenítheti el és terhelheti meg.
- Legfeljebb öt éves időtartamra hozható létre.

- A román ptk.-ban a fiducia jogszabály, közjegyzői okiratba foglalt szerződés alapján hozható létre.
- A vagyonrendelő tulajdonjogot ruház át a vagyonkezelőre, aki vagy valamely cél érdekében vagy kedvezményezett javára kezeli a vagyont.
- A vagyonkezelő hitelintézet, befektetési társaság, biztosító vagy viszontbiztosító, továbbá ügyvéd vagy közjegyző lehet.
- A fiducia létesítését követő egy hónapon belül be kell jelenteni az illetékes adóhatóságnál, és csak ettől kezdve lesz harmadik személyek irányában hatályos.
- A fiducia legfeljebb 33 éves időtartamra hozható létre.

- A cseh ptk. (No. 89/2012.) a québec-i trust szabályainak alapulvételével került kialakításra.
- A trust szerződéssel vagy végrendeleti úton létesíthető.
- A vagyonkezelés irányulhat kereskedelmi, befektetési, illetve közérdekű vagy magáncélokra is.
- A trust létesítésétől kezdődően a kezelt vagyon tulajdonos nélküli önálló jogalany lesz, amelyet a vagyonkezelő a kedvezményezettek érdekében kezel.
- A vagyonkezelő csak akkor lehet jogi személy, ha megfelel a befektetési társaságok és befektetési alapokról szóló törvény (No. 240/2013) rendelkezéseinek.

- Bejegyzés, nyilvántartásba vétel, a vagyonkezelővel szemben támasztott követelmények
- A kezelt vagy elkülönítése, hitelezővédelmi kérdések
- A vagyonkezelés időtartama
- Kedvezményezett és/vagy célra rendelt vagyon

A jogviszony, illetve a vagyonkezelő nyilvántartásba vétele

- A) Nincs szükség sem a vagyonkezelő tevékenységéhez, sem a jogviszony érvényességéhez nyilvántartásba vételre (klasszikus angolszász megoldás)
- B) A tevékenység végzéséhez kell engedély (Ciprus, Málta stb.)
- C) Csak meghatározott személyek végezhetnek vagyonkezelést (Franciaország, Luxemburg, Románia stb.)
- D) A jogviszonyt nyilvántartásba kell venni (Liechtenstein, Románia stb.).

A kezelt vagyon elkülönítése, a hitelezők jogállása

A vagyonrendelő hitelezőinek igényérvényesítési lehetősége a trust-vagyonra

a) Időponthoz kötött, a vagyonrendelést megelőzően pl.

-2 év: Nevada, Hawaii

-3 év: South Dakota, Utah,

-5 év: Virginia.

b) A vagyonrendelő fizetőképességi nyilatkozatához kötött, pl. Alaszka.

c) Külföldi ítéletet nem ismernek el, pl. Cook-szigetek (nemzetközi APT esetén).

A vagyonkezelési jogviszony időtartama

Érvek a rövidtávú vagyonkezelés mellett:

- a forgalomból kivont vagyon gazdasági indokoltsága,
- a vagyonkezelő konzervatív befektetési politikája,
- a halott rendelkezik a vagyonról,
- a kedvezményezett hitelezőinek hátrányos helyzete.

Érvek a hosszú távú vagyonkezelés mellett:

- a vagyontervezés általában generáció(k)ra szólóan lehet megalapozott,
- ez biztosít megfelelő vagyonvédelmet.

- Határidő nélküli trust: USA tagállami szabályozásban, Bermuda, Anguilla stb.
- Hosszú távú vagyonrendelés: Alaszka (1100 év), Nevada (365 év), Tennessee (360 év) Anglia (125 év), Delaware (110 év, ha ingatlan van a kezelt vagyonban), Cseh Köztársaság (100 év) stb.
- középtávú vagyonrendelés: Magyarország (50 év), Románia (33 év) stb.
- Rövidtávú vagyonrendelés: Oroszország, Ukrajna (5 év), Litvánia (20 év) stb.

A célra rendelt vagyon indokoltsága

Problémák:

- Közérdekű trust – alapítvány konkurenciája,
- magáncélú trust – kedvezményezett jogok gyakorlása,
- célra rendelt trust – hitelezői jogok összeütközése.

Pl. Bermuda, BVI, Nauru, Kajmán-szigetek stb.

STEP

Society of Trust and
Estate Practitioners

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

istvan.sandor@kelemen-lawfirm.hu

sandor.istvan@ajk.elte.hu